

Zpravodaj Klubu čtenářů Bohumila Hrabala

N Y M B U R S K Ý

PÁBITEĽ

číslo 12

NA PROCHÁZKU NAVÁZALA NĚKOLIKAHODINOVÁ BESEDA

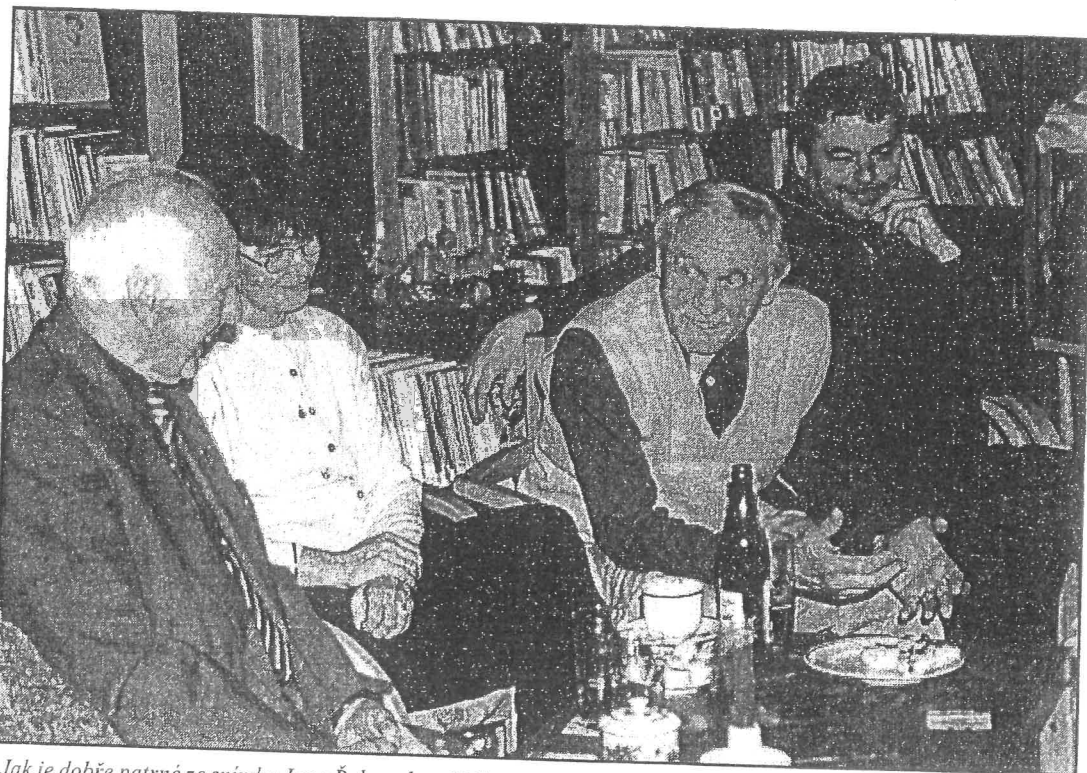
Třetí výroční setkání v Nymburce

Již o deváté hodině se v sobotu 1. prosince sešla hrstka nejvěrnějších členů Klubu čtenářů Bohumila Hrabala na nymburském náměstí, aby se „spolu se svým autorem“ a jeho Domácími úkoly z pilnosti prošli městečkem, kde se před lety zastavil čas, ale později se rozběhl opět tak zběsílým tempem, že se spousta oněch Hrabalem popisovaných poetických míst nenávratně ztratila.

Jeich kroky vedly po parkáně mezi velkými a malými valy k vodárně, pak po nábreží pod starobylými hradbami, ke kostelu, po náměstí a podél školy, přes lávku na Zálabí k restauraci Na Žofině, kolem vily, kde Hrabalova rodina žila, do pivovaru. Postáli u pamětní desky „ve výšce, kam čůrají psi“, hlásající, že tady v letech 1919 až 1947 žil spisovatel Bohumil Hrabal. Pan Pařík, sládek - člověk nádherně posedlý svojí profesí, nás provedl pivovarskými provozy, tak, jak probíhá technologický proces - sladovou, varnou, spilkou, ležáckými sklepy - pohovořil o víc jak stoleté historii pivovaru, který byl v roce 1895 postaven natolik moderně, že plní svoji funkci dodnes. Ba co víc, bylo do něj investováno tolik prostředků a byl natolik rozvíjen, že když se měly točit filmové Postřižiny, nebylo možné využít autentické nymburské prostředí a muselo se filmovat v malém pivovárku v Dalešicích u Třebíče. Na spilce, kde v obrovských kádích dostává mladinka s tlustými dekami pěny připomínajícími bělostné ovčí rouno svoji nezaměnitelnou chuť, se nám pan Pařík

vyzval, že tady si s pivem povídá a že je to s ním mnohdy lepší, nežli s ženskou. Následovala návštěva Hrabalova muzea, kde jeho vedoucí František Sýkora k prohlídce přidal i několik pikantních his-

příjemné atmosféře, podtržené skvělým občerstvením připraveným děvčaty z knihovny a Postřižinským pivem tradičně věnovaným Pivovarem Nymburk, se rozvinula několikahodinová přátelská beseda. Prvním debatujícím, jenž musel být ale vyvolán jak ve škole, byl Dr. Václav Kadlec - nakladatel, jenž vydával Hrabalovy knihy nejprve samizdatově, po roce 1989 pak oficiálně celé sebrané spisy. „S Hrabalem jsem se sezná-

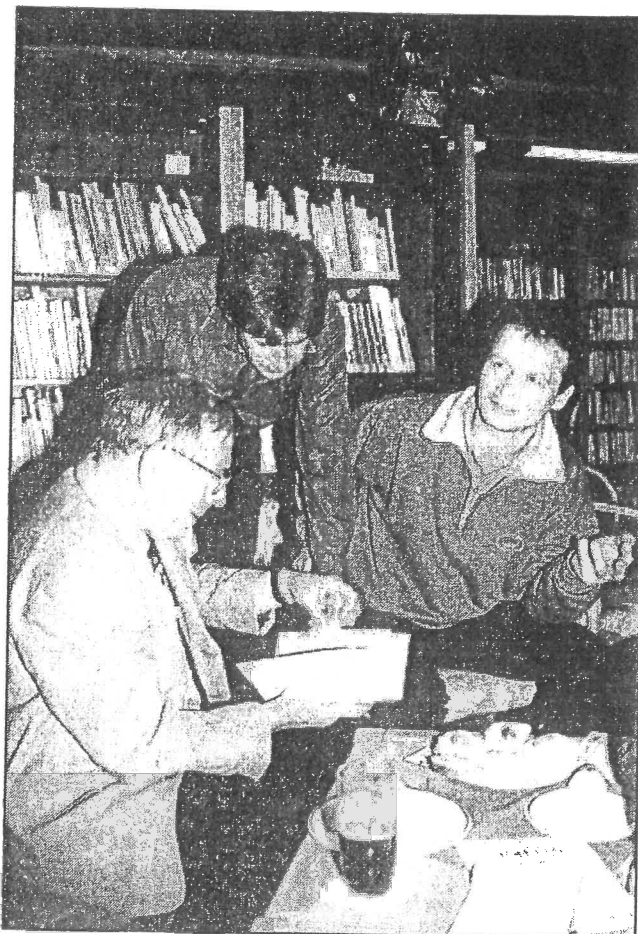
Jak je dobře patrné ze snímku Jana Řehounka, vládla na setkání skvělá nálada. V družné diskusi zachytil (zprava) Tomáše Mazala, Radko Pytlíka s manželkou a Jaroslava Litomiského.

topek ze vzpomínek pamětníků a doplnil naše dojmy zajímavými informacemi. Po dobrém obědě v pěkném prostředí restaurace Penzion Panorama se k naší skupině dopoledních exkurzantů připojili v městské knihovně další, později dorazivší. Ve velmi

mil někdy v březnu 1987, kdy mě Vaculík požádal, abych od něj nechal podepsat několik strojopisných výtisků Proluk pro samizdatovou edici Petlice. Udělal jsem to tak, že jsem Hrabala oslovil v Kersku v lese. Ty texty mi podepsal, ale vynadal mi, proč

vydáváme třetí díl. My ani netušili, že nějaké předchozí existují. Dal mi další texty, které jsem pak vydával v samizdatové Pražské imaginaci. Pak ale začala Hrabala vyšetřovat státní bezpečnost. Dostal jsem od něj dopis, který zřejmě psal kapitán, co ho vyšetřoval, abych s vydáváním jeho knížek skončil. S Hrabalem jsem se raději přestal stýkat, ale vydával jsem dál, protože když máte něco takového v ruce, tak to nejde nevydat!“ zavzpomínal Václav Kadlec na nebezpečnou dobu své ilegální nakladatelské činnosti. K sebraným spisům dodal, že když je vydával, stál jeden výtisk něco přes šedesát korun a dnes se celá řada prodává v antikvariátech za sedm tisíc. A nové vydání není v dohledu. Pan Jaroslav Litomiský, jehož několik fotografických snímků bylo v knihovně vystaveno, zavzpomínal na setkávání s Hrabalem v Kersku, jejich společné rozhovory o Hrabalových studiích na nymburské reálce, kde učil Litomiského strýc prof. Sehnoutka, o Nymburce, kam jezdil k Sehnoutkovům na prázdniny, o fotbale, který se v Nymburce od dob, kdy mladý Bogan hrával za slavný Polaban, velmi změnil k horšímu... Kromě těchto věcí je spojovala láska ke Kersku. „Pro Hrabala bylo Kersko druhým domovem, tam se cítil dobře, tam zapomínal na problémy a starosti, tam měl svoje kočky, jež mu v posledních letech nahrazovaly všechny ty nejbližší, kteří ho už opustili, tam byl spokojený,“ řekl. Nad sklenicí výborné „třináctky“ Bogana objasnil ředitel pivovaru ing. Pavel Benák, jak to vlastně bylo s pojmenováním nymburského piva na Postřižinské. „Teď, na přelomu osmdesátých a devadesátých let, jsme vařili pivo s obchodní značkou Polaban a když jsme slyšeli od potenciálních odběratelů - „to vaříte z labské vody, to nechceme“, uvědo-

movali jsme si, že pro odbyt nutně musíme udělat rychlé marketingové opatření. Oslovili jsme pana Hrabala, zda bychom nemohli použít motiv z jeho knih. Navrhli jsme „Postřižinské pivo“. On ho ale škrtnul a navrhl Pábitelské pivo, pak Nymburské pivo, zase to přeškrtnal a napsal znovu Postřižinské pivo. Pod to se podepsal. V roce 1992 šlo prvně ven pod tímto názvem.“ O lásce a smrti v tvorbě Bohumila Hrabala píše diplomovou práci student Jakub Paczesniak z Krakova. „Právě kvůli Hrabalovi, jehož knížky obdivuji, jsem vedle polonistiky začal studovat bohemistiku,“ přiznal se. V Polsku patří Hrabal k mimořádně úspěšným autorům. V edici „Vybraná díla Bohumila Hrabala“ vyšlo už sedm svazků s obálkami, na nichž jsou použity grafiky Vladimíra Boudníka. Po českém spisovateli dokonce Poláci pojmenovali Hrabalův ostrov na Visle v Gdaňsku. Honza Řehounek přečetl několik dopisů spisovatele a někdejšího samizdatového vydavatele edice PPP - Přátelům Pro Potěšení a NNN - Nejmenšího Nezá-

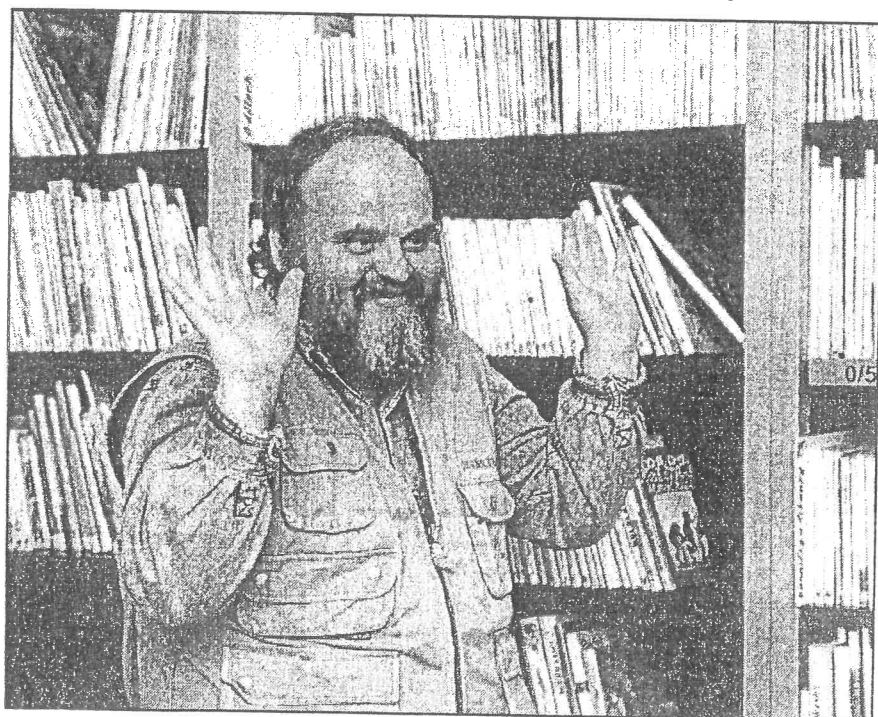

Miloslav Váchal, Jiří Černý a Miloslav Havelka si prohlížejí dopisy Pepina Hrabala, které přinesl ukázat Tomáš Mazal (viz str. 3 - 5).

vislého Nakladatelství Vladimíra Sainera Bohumila Hrabalovi, které připravuje ke knižnímu vydání. Pak se rozvinula mimořádně zajímavá diskuse Mgr. Pavla Fojtíka, Dr. Radko Pytlíka, Tomáše Mazala a několika dalších spolubesedníků o Hrabalovi - vzdělaném člověku, filozofovi s obrovským přehledem, básníkovi v próze, jenž našel geniální způsob vyjádřit své vzpomínky a pohled na svět očima jiného člověka, například své matky nebo Elišky - Pipsi... Václav Kadlec k tomu podotkl: „Když se hrnčič naučí dělat hrnky, vyrábí je pak stále stejně a je to tak dobře. Udělá-li to spisovatel, je to jeho konec. A to si Hrabal velmi intenzivně uvědomoval, proto jsou jeho knihy tak skvělé. Naproti tomu třeba Páral na to dojel. Zazářil a zhasnul.“ Radko Pytlík dal k dobrému příhodu výstižně charakterizující Hrabala. Nějaké děti se mu na ulici pošklebovaly, že je šašek - měl na hlavě jednu ze svých oblíbených extravagantních čepic. Obrátil se k nim a řekl: „Kluci pitomí, běžte se učit, vždyť už to není k vydržení.“

S přáním všeho dobrého do nadcházejícího nového roku, již čtvrtého v činnosti Klubu čtenářů Bohumila Hrabala, jsme se loučili. Postupně, jak odjížděly vlaky či někteří jedinci pospíchali ke svým rodinám, až v osiřelé knihovně zůstalo jen několik nejvytrvalejších. Podle jejich mínění se třetí výroční setkání vydařilo. Škoda jen, že se nezúčastňují všichni členové klubu. Přicházejí o hodně.

- řeh -

Dr. Václav Kadlec vyprávěl o vydávání Hrabalových knížek v ilegálním samizdatu i v porevoluční svobodě slova.

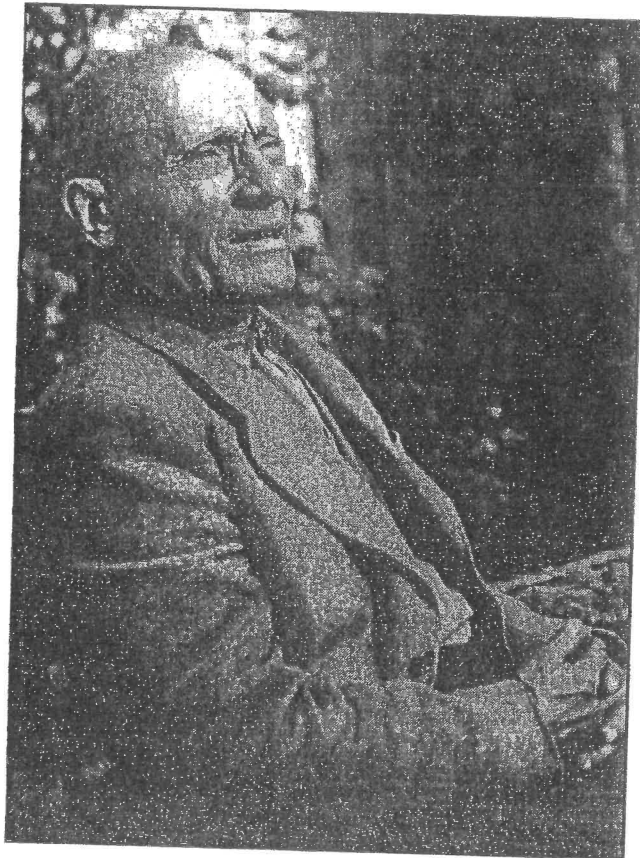
Nad dávno vybledlou korespondencí...

Josef Hrabal, všeobecně později známý jako „strýc Pepin“, se narodil manželům Františku a Josefě Hrabalovým 23. srpna 1882 v Konici na Moravě.

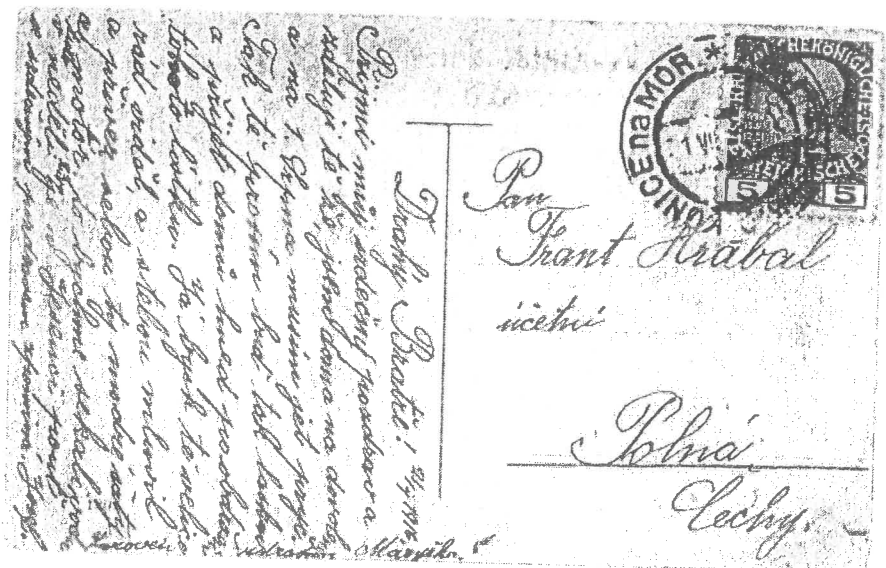
Byl prvním z jejich čtyř dětí: v roce 1884 se narodil Adolf, v roce 1887 Marie a nakonec v roce 1889 František - adoptivní otec Bohumila Hrabala, v jeho dílech jmenovaný Francin. Pepin, který nebyl nikdy ženat, zprvu pracoval jako švec (vyučen obuvníkem 1. července 1900), později v pivovaru v Konici, od poloviny dvacátých let byl sladovnickým dělníkem v nymburském pivovaru u svého bratra Francina. Umřel 21. března 1967 v domově důchodců v Lysé nad Labem (viz Harlekynovy milióny) a jeho ostatky byly uloženy v rodinném hrobě v Nymburce (později byla urna přemístěna do hrobu Hrabalových v Hradištku). Někdy v roce 1996 mi při jedné z mých návštěv v Kersku Bohumil Hrabal dal polorozpadlou, čímsi naducanou obálku. „U vás se to neztratí...“ řekl mi tenkrát s úsměvem a já v ní našel fragment korespondence strýce Pepina bratrovi Francinovi. A tak nyní společně využijme vzácnou možnost a prolistujeme několik zažloutlých listků a strohých dopisů, byť jen z krátkého časového úseku, přesto svědčících o nelehkém a nuzném životě Josefa Hrabala a jeho snaze opustit rodnou Konici a odejít za prací do Čech, do prosperujícího pivovaru, kde Francin působil jako účetní a později ve funkci správce. Při korespondenci používal Pepin buď dobové pohlednice nebo korespondenční listky, v době vojny dopisnice „Feldpostkarte“. Taktéž jsou zde dopisy (obálky se nedochovaly) stránkového formátu A5. Korespondence je z velké části psána perem (černým inkoustem), některé listky jsou psány modrou inkoustovou tužkou. Úplně první v pořadí je pohlednice (Schönberg) z března roku 1916, adresovaná Frant. Hrabalovi, účetnímu, do Polné: „...šaty neposílejte už mám komisi“. Po ní následuje pohlednice již z Konice - Pepin tu byl z vojny na dovolené (21. 4. 1916) a zve bratra k návštěvě. Na konci srpna Pepin píše: „...jestli mě to Bůh dá a vrátím se z vojny tak tě navštívím...“ Další listek je ze září 1916: „...kdybych tak dostal dovolenou tak bych s tebou rád mluvil, ale

v befelu četl kdo měl orláb že žádný nedostane.“ Následuje „Feldpostkarte“ z října 1916 z Krakova: „...jsem již na novém místě... já bych s tebou velice rád mluvil... orláby teď dávají těm kdo má z domu žádost od starosty a četníků potvrzenou a neb kdo nebyl 9 měsíců na orlábě. Lénunku teď dostávám 3 K 60 hal... líbá tvůj věrný Josef.“ V říjnu 1919 píše Pepin z Mahr. Trubau Františkovi již na adresu do Nymburka: „...my se máme pořád stejně. Teď kopeme

zemáky. Nového tak zvláštního nic. Ty vajíčka Mařka sežene co nejdřív. Piš mě také kdy začnete sladovat, abych věděl jak se mám řídit.“ Na adresu „Pan František Hrabal, účetní v pivovaru Nymburk“ píše 21. 3. 1920 mimo jiné: „...tak jak jsi daleko s tím převzetím toho obchodu je to jisté? abych věděl mám li vzít práci v továrně nebo ne... Já ještě zápasím s tou ohavnou ševcovinou.“ O tři dny později píše znovu: „Práci jsem teď nedostal, protože je málo práce. Teď dělám šindel na kůlnu. Tak buď laskav a obstaraj mi místo jinde... Co je s tíma botama co máš na zprávu tak si to pošli.“ Další z dopisů je bez data: „...co se týče těch vajec nejsou k dostání. Chtějí po obchodnících 52 krejcarů. To víš kdyby to bylo k dostání tak bych Tě to hned poslal... Boty už jsou hotové až na dva páry tvých podrážek... kůži jsem vzal bez peněz poněvadž žádné na hotovost nemám. Teď jsem nic nedělal do továrny a kdyby tak teď se nic nezůstane. Je to horší jak loni. Jak ty boty budou hotové tak ti jich hned pošlu. Jak se mě lépe povede tak udělám nové boty. Vrchové kůže je dost, ale stojí 36 zl... Byl bych se k tobě přijel podívat ale nemám peněz na cestu. Mařena byla moc dlužná tak to platila a zase nemá nic. Teď jsme živi jenom těmi zemáky...“ Záhy následuje dopis (bez data): „...zasílám ti ten balík s těmi boty... odepíš jak to štěkne... Co říkáš na ten lak ten tě pošlu zvlášť, jak budu mít peníze ale kdyby na to byla nějaká plechová nádoba aby se to neroztlilo.“ „Milý bratře“ - píše Pepin v dalším dopise - „Teď nemám co dělat a co jist nemám peněz jestli tě bude možná tak mě pošli pár K. č. Také mě hned piš kdy mám nastoupit do práce Je mě dlouhá chvíle bez práce...“ S datem 15. března 1921 Pepin píše: „Prosím tě o brzké zaslání Tabačky...“ a 8. května se přihlašuje listkem: „...odeslal jsem již dva listky a na žádný jsem dosud odpověď

Josef Hrabal - strýc Pepin - v pozdním věku v Nymburce na fotografii z archivu Tomáše Mazala.

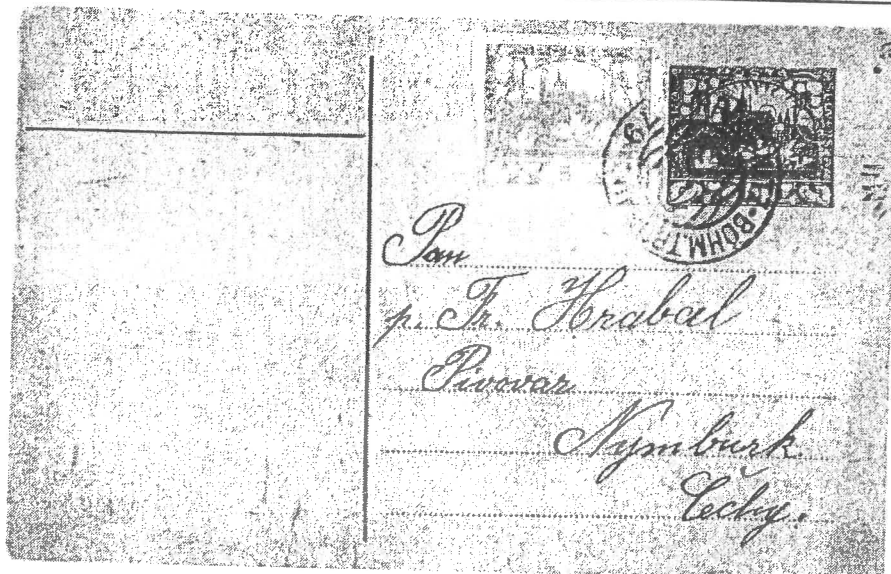
Dopisnice Josefa „Pepina“ Hrabala bratrovi Františkovi z rozmezí let 1916 - 1924

Milý Bratře!

Zdehuje Ti to, jsem Ti tak, týden
poslal dopis dostal si jej nebo ne?
Halo s ním o těch listech spravení
a ty papuce, spravení je mám
jihu dáno. Buď tak laskav a posli
mě ten listek na tabák, a co je
s těmi klobouky: jsou histore.
Posli mě také poslední přičtenou

Národní Politiku. Také jsem Ti
psal jestli nevíš o nějakém místě
pro mě, se práve v pivovárě
Tak nezapomeň na ten listek nebo
odhlášení na ten tabák.

Pis co je u Vás nového a jde abych
s pívem. Kábrácku máš spraveno
a pole také máš spraveno?
Ohly ještě nemáme nic na polu.

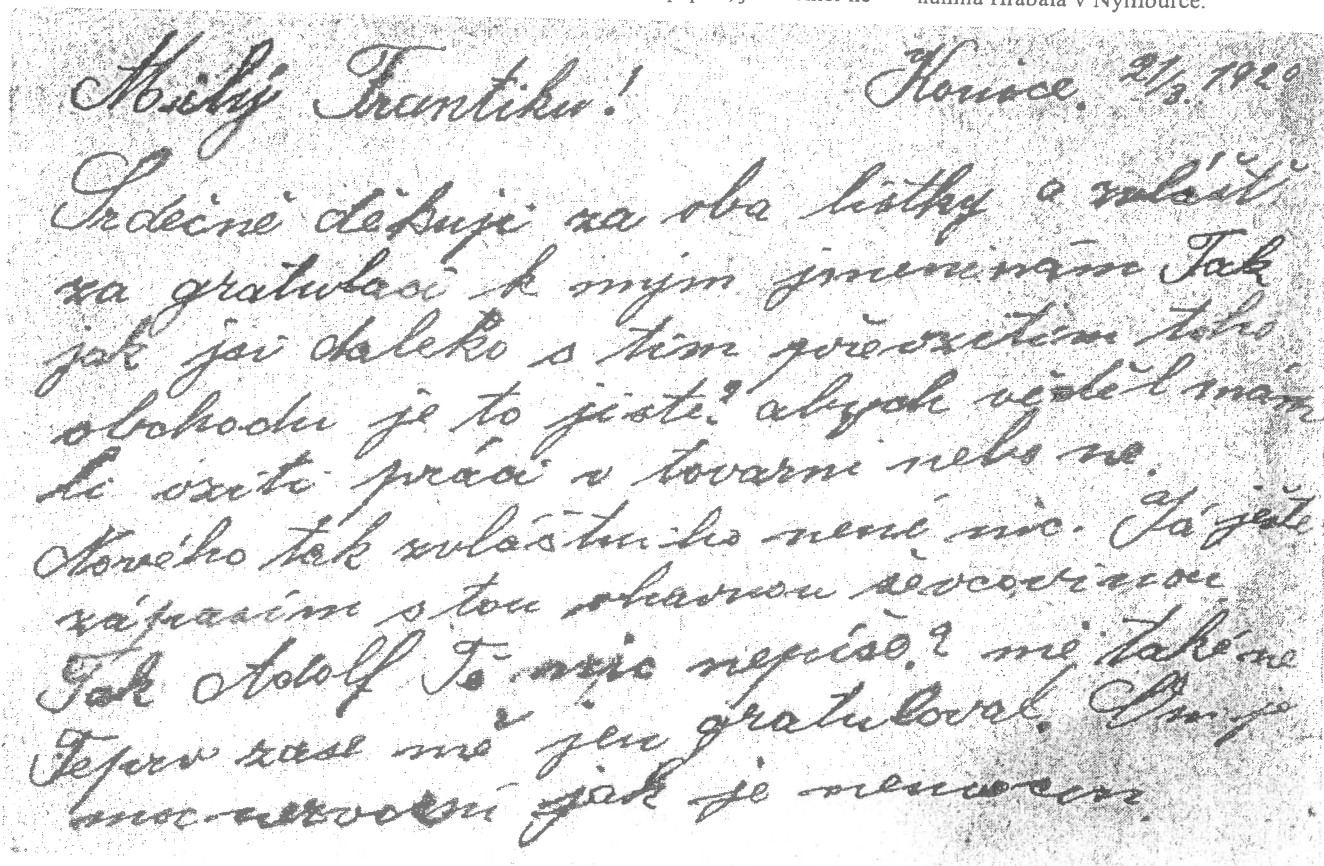
čitelné. A také je zde jeden dopis bratra Adolfa, povoláním pekaře, Francinovi Hrabalovi do Nymburka z 3. 12. 1924: „...pečení nestojí za nic hledám si něco jiného stoho by člověk nemohl byti živ čert mě tady byl dlužen v takovej prdeli od nádraží je to půl hodiny a jsme zde dva pekaři.“

Tolik tedy k dávno vybledlým dopisnicím Josefa „Pepina“ Hrabala lépe situovanému bratrovi Františkovi do Čech. Můj příspěvek berte také jako doplněk k článku v předchozím čísle Pábitel (č. 11/2001) o expedici do Konice Po stopách Josefa Hrabala. Až mnohem později vytvořil syn Francina - spisovatel Bohumil Hrabal - mýtus strýce Pepina, s nímž několik let žil v pivovaru a který se mu stal inspirační můzou. Díky Pepinovi - „prostáčku božím, básníku a bohémovi“, pak vytvořil Bohumil Hrabal mýtus pábitelů... Ale o tom až někdy jindy. **Tomáš Mazal**

P. S.: Některé nahrávky neuvěřitelných hovorů Josefa „Pepina“ Hrabala vlastnil kdysi na magnetofonové pásce malíř Milan Albich, ale již za posledních let svého života je však považoval za ztracené... Pepina v pozdním věku, kterak u Hrabalovy vily na nymburském Zálábí pumpuje pneumatiky auta, můžete shlédnout v krátkém němém amatérském filmu z archivu J. Škobice z roku 1963. Pepinova tvář je zachycena na celé řadě fotografií z archivu Bohumila Hrabala. Proslavenou bílou, na míru šitou, leč propocenou námořnickou čepicí strýce Pepina, se kterou chodil za krásnými slečnami do proslulých nymburských podniků s dámskou obsluhou, naleznete nyní jako součást expozice Muzea Bohumila Hrabala v Nymburce.

nedostal. Bud' tak laskav a pošli ty noviny a ty klobouky. Já bych to rád viděl jak to vyhlíží a ten lístek na tabák... co je s těma botama cos mě chtěl poslat...“ V nedatovaném dopise se Pepin rozepisuje: „Zdělují Tě že, jsem Tě tak, týden poslal dopis dostal-si jej nebo ne? ...Bud' tak laskav a pošli mě ten lístek na tabák, a co je s těmi klobouky: jsou hotové. Pošli mě také poslední přečtenou Národní Politiku. Také jsem Tě psal jestli nevíš o nějakém místě pro mě, ne právě v pivovaru... Piš co je u Vás nového a jde obchod s pivem. Zahrádku máš spravenou a pole také máš zapravené? My ještě nemáme nic na polu... Co dělají prasátka rostou hodně? Budeli to možné tak mě to sprav se sládkem jestli by mě vzal na nějakou dobu. (Pozn.: „na nějakou dobu“ je v dopise dvakrát přeškrtnuto.) Alespoň přes léto... Tak mě sděl mámlí

ještě počkat až přijde lepší obchod s pivem...“ Poslední Pepinův dopis Francinovi (pravděpodobně někdy z roku 1924) do pivovaru v Nymburce je zároveň jedním z nejdelších. Mimo jiné je v něm psáno: „Milý Bratře! Srdečně Tě děkuji za dopis který mě velice potěšil. Zároveň Tě zdělují že, souhlasím s Tvoji nabídkou na hlídače. Ty boty si pošli já Tě to udělám... Já se mám mizerně jsem trochu marod a mám moc práce... situace u nás je povážlivá... u Spurných také zabíjeli a dali nám trochu polévky a trochu barvenejch kroup...“ Obálka s korespondencí, kterou mně tenkrát Bohumil Hrabal svěřil, obsahovala ještě dva lístky - jeden adresovaný do Polné, datum na razítku nečitelné, ale již s označením ČSR, druhý do pivovaru Nymburk z 2. 5. 1921. Bohužel, psány zhusta inkoustovou tužkou na mizerném papíře, jsou téměř ne-

HOSPŮDKA V HRABALOVSKÉM DUCHU

Tichá Hlučná samota

V tom ospalém podzimním všedním odpoledni sedělo u dřevěných stůlů jen několik hostů, pouze cvakání příborů rušilo ten klid, který nedělal čest názvu útulné restaurace s barem u vchodu. Jmenuje se totiž podle notoricky

známé Hrabalovy novely Příliš hlučná samota. Večer však, jak mi prozradil starší člověk utápějící svůj na první pohled poznatelný splín už v osmém oroseném pivu, „je tady rachot a není kam položit panimandu“.

Hlučnou samotu najdete na rohu ulic Záhřebská a Belgická, nedaleko Náměstí Míru na pražských Vihohradech. Stranou vyšlapaných tras zahraničních turistů, ušetřenou hulákání rozcapených německých hostů a tedy určenou spíše pro místní obyvatele či lidi poučené.

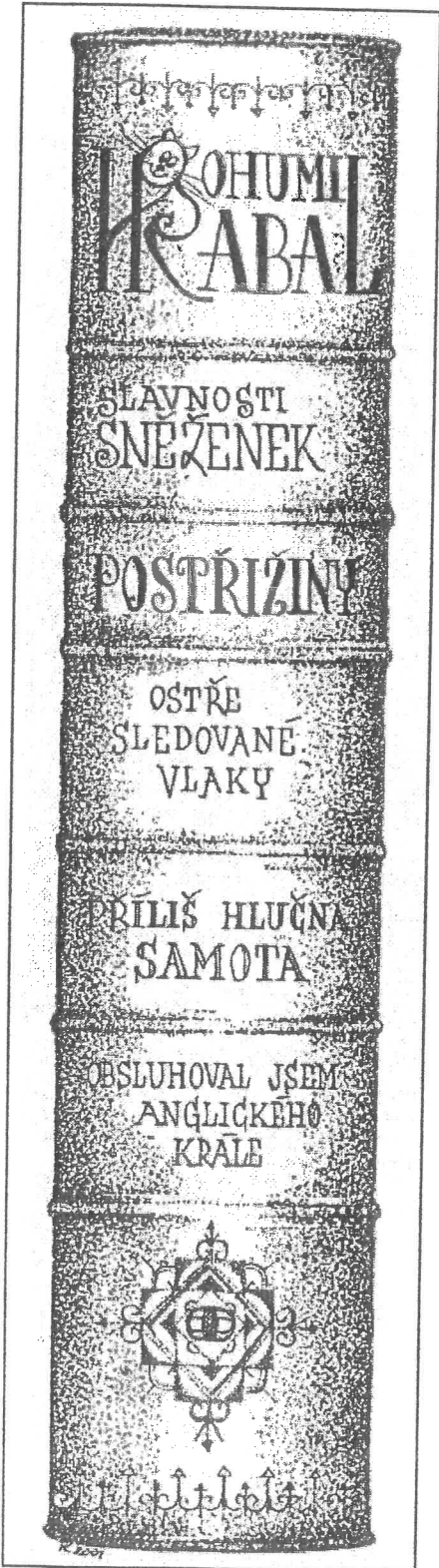
Už při vstupu musí ten, kdo znal autora stejnojmenné knihy nebo alespoň četl jeho díla, uznat, že hospůdka má Hrabalova ducha. Prkená podlaha, prosté dřevěné stoly a židle, nízká „galerie“ se zábradlím, odkud máte celou hodpodu jak na dlani, jednoduché lampy, na dveřích WC (mimochoodem perfektně vypulírovaných) známé nápisy „Zahrádkáři Kersku“, které už v lesním městečku sotva najdete. Nad galerií visí ve velkých rámech dva soubory fotografických sekvencí portrétů Mistra od známých fotografů Hany Hamplové a Karla Kestnera, na stěně proti oknům další spisovatelovy fotky a jeho koláže a uprostřed busta shlížící shora do talířů a sklenic.

Staropraven v tradičních skleněných püllitrech s uchem má pěnu, o které Bohumil Hrabal napsal, že „...to je šlehaná smetana, to není smetana, to je chladivý puding, to není puding, to je sám parádní gól!“ A to desítka za osmnáct a dvanáctka za dvacet korun.

A i když najdete na jídelním lístku jídla, řekl bych labužnická či honosná, větně ryba a zvěřina, pamatuje především na ty správné pivaře. Uzená plec se špekovým knedlíkem a zelím, pikantní křídla se šťouchaným bramborem a česnekovým dresingem a také utopenci, nakládaný Hermelín, topinky s třenou nivou či staročeská česnečka patří k běžné denní nabídce, pečené koleno, případně kachničku Maďarku na medu je třeba si předem objednat. Nejlépe s rezervací míst.

Až pojedete do Prahy, zajděte na oběd a jedno orosené, případně dvě, tři..., do Hlučné samoty. Určitě vám bude skvěle chutnat.

- řeh -

Město Nymburk, z iniciativy ing. Jiřího Černého, vydalo před Vánoci dvě pívavné knižní záložky na Hrabalovské téma. Autorkou grafického zpracování je paní Jaroslava Kolářová.

— Vzpomínka na Pepina —

Malíř a grafik Milan Albich svého času vyprávěl Vlastimilu Vrubelovi: „Dělal jsem tehdy první Hrabalovu knihu Ztracená ulička, která šla do stoupy, ale dělal jsem i reedici této knihy pro Melantrich. Pak jsem dělal ty slavný Poupata - tehdy do stoupy, a pak vyšla reedice. Ale hlavně jsem dělal sebrané spisy - obálku, vazbu a grafickou úpravu, což bylo dost komplikovaný. Protože texty jsou dost nesourodý, to byla pořádná rachota. Devatenáct svazků - poslední už bohužel vyšel po smrti Bohumila Hrabala. Sotva se najde někdo, kdo by je mohl znovu vydat, protože strašně stouply ceny.“ S úsměvem si vzpomněl i na setkání se strýcem Pepinem: „Říkal mi - pane profesore, a manželce - milostivá paní, a líbal jí ruku. Byl silně nahluchlý a začal zpívat „Ó vy lípy“. Hrozně řval a my jsme se trásli ještě několik dní, že nás vystěhujou.“

STAL JSEM SE ČLEMEM KLUBU ČTENÁŘŮ
BOHUMILA HRABALA

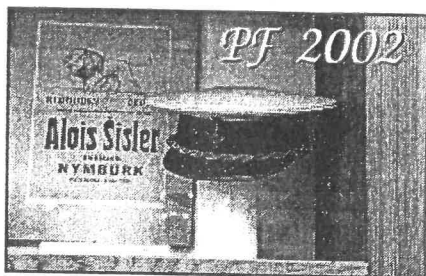
Pochopil jsem podstatu lidského bytí

Stát se členem Klubu čtenářů Bohumila Hrabala bylo pro mě velkou životní událostí, obzvláště když jsem s nedočkavostí telefonoval do knihovny v Nymburce a paní Hakenová mi celému ustrašenému sdělila, že na přihlášku ze Svitav si vzpomíná a že mě má již zaregistrovaného.

Velice se těším na setkávání s těmi, kdož obdivují Hrabalovo dílo i Bohumila Hrabala jako výjimečně citlivou osobnost. Jeho literární dílo je pro mne doslova duševním pokladem. Zapůsobilo na mě nejen poetickým ztvárněním lidských životů a přírody, ale i svědomitou zpovědí sebe sama. Mohu upřímně napsat, že Hrabal mě svými texty naučil dívat se na svět kolem sebe jinak, mnohem jemnějším a zřetelnějším způsobem. Jako bych jeho knihami co nejlíže poznal jedinečnou osobnost českého člověka a zároveň pochopil podstatu lidského bytí. Pan spisovatel Hrabal je pro mě člověk, kterého miluji

skrze jeho dílo tak, jako se miluje Bůh skrze Krista. Obdivuji ho pro jeho toliko barevnou povahu i pro jeho úzkostné myšlení, kterému hrdě odolával. On je pro mne tatínek, který mě přivábil být svědomitým člověkem, je to můj pocitový táta. Zatoužil jsem podat v Nymburském pábiteli seznamovací inzerát, pro malý počet výtisků však asi naivní: „Hledám dívku či ženu do třiceti let pro společný život. Je mi 22 let a jsem student ze Svitav. Obdivuji dílo pana spisovatele Hrabala a jsem vnímavý k umění. Najde se slečna s podobným životním zaměřením?“ Děkuji za založení Klubu čtenářů B. H. a těším se na setkání s Vámi všemi.

Radim Špaček
- Doseděl

Kde se co šustlo

Ve čtvrtek 31. června uspořádalo sdružení Etnic Art za podpory Ministerstva kultury ČR, Místní části Praha 8 a firmy Klika Jihlava v restauraci U Saní na Karlínském náměstí v Praze 8 pořad „Cikáni v životě a díle Bohumila Hrabala“. V textech, fotografiích a hudbě byl připomenut svérázný vztah spisovatele Bohumila Hrabala ke svobodnému a nespoutanému životu cikánů. Účinkovali kapela Korman a Korman a Vlastimil Trešňák. Z textů B. H. četli členové činohry Národního divadla Vladimír Javorský a Ivo Krobot. Úvodní slovo přednesl RNDr. Ivan Havlíček.

Dvanáctého září se v ulicích pražské Libně a v nově zrekonstruovaném Löwitově mlýně uskutečnil divadelní mumraj s názvem „Básníci periferie“. U příležitosti 100. výročí připojení Libně k městu Praze ho uspořádala Městská část Praha 8 ve spolupráci se sdružením Serpens. Průvod Básníků a Klaufů se postupně zastavil na místech, která mají souvislost s Bohumilem Hrabalem a jeho přáteli, aby posléze v Löwitově mlýně Vladimír Javorský, Petr Motloch, Zdeněk Košata a Kateřina Dušková, studenti DAMU a členové Kolektivu divadelních pracovníků Svornost přednesli koláž z textů Bohumila Hrabala, Vladimíra Boudníka, Egona Bondyho, Jiřího Šmorance, Stanislava a Vladimíra Vávrových a Jany Krejcarové. Zahrála kapela Traband.

Radim Špaček - Doseděl

Kdo je Bohumil Hrabal?

*Kočíčák trýzněný svými myšlenkami,
který přihnojuje gramblavýma rukama
záhony kypré půdy aromatizované nescafem,
vábným louhem lejnátým, přičemž
kuřecí pomyje, Perkeo mašinu, Mahlera
a špacírku má poskládané na stolečku
se štokrletem pod švarnými borovicemi.*

Kdo je on jako spisovatel?

*Háklivý seizmograf šrajbrující
mystifikačním pukrletem
české plebejství, zaryté v nás
bohémeh i nebohémeh, snobech i nesnobech,
v šosácích i nešosácích,
v bonvivánech i nebonvivánech,
stručně: v českých upachtěných dušičkách.*

Kdo je jeho Pábitel?

*Sebemýtizační štamgast pohroužející
své srkové rtíky do hladinek desítek -
moků to zlatavých se šlehačkovitou pěnou,
protlachávající ženy u plotny
s katedrálou mezi nohama,
politiku skrze peníze a esence života
podobné protokolům Pepinovým.*

Reklama:

Hrabal, českých spisovatelů futrál.

V muzeu Bohumila Hrabala v Nymburce najdou náhodní návštěvníci i cílevědomí badatelé nesmírné množství cenných informací, ale mohou tu rovněž nasát atmosféru, v níž spisovatel tvořil.

Foto Jan Řehounek

KDO JE KDO v životě a díle Bohumila Hrabala

JIŘÍ KOLÁŘ

„Dnes... můj muž napekl vepřového masa na kmině... a pozval svého přítele pana Koláře básníka kterému říkali Klo-
vající Orel... pan Kolář byl gentleman přinesl mi kytku... A můj muž chvíli hovořil o svém psaní ale jeho hlas nebyl jistý a odkašlával a ztrácel niť toho o čem začal a zrudl a díval se do země... a pan Kolář... přehodil nohu přes druhé koleno a jeho hlas hřimal... americká poezie... A básník Jiří Kolář dál hřimal... na umění je to nejkrásnější že to nikdo nemusí dělat... ale pozor Nesmíš zradit a zakopat nebo promarnit tu svoji svěřenou hřivnu... Dobrá ty říkáš že tam ve Spálený ulici pakuješ balíky... a slyšíš hovory lidí a piješ kvanta piva a čekáš že jednou přijde tvá chvíle... Drek ti přijde samo od sebe... ty nejlepší chvíle jsi utratil... ve Spálený a tam v putykách Kolik ti je proboha let A můj muž slabým hláskem zašeptal Třiačtyřicet A Klovající Orel pan Jiří Kolář hřimal dál... A piš ta Jarmilka co jsi napsal tě zavazuje Je to v tobě sed' a piš... A pak pan Kolář mi poděkoval za krásný odpoledne a podvečer a řekl mi... Tak hele Pozor! Ten váš muž je spisovatel... u něj uděláme výjimku... To víte říkají mi Klovající Orel ale já klovám... moje povinnost je klovat nejen ty druhý ale i sám sebe...“ (B. Hrabal: Proluky)

Tento rozhovor se odehrál někdy v polovině roku 1956 v bytě Bohumila a Elišky Hrabalových v Libni, v ulici Na Hrázi č. 24. Ale vraťme se trochu zpět... Když v roce 1952 Bohumil Hrabal napsal svoji povídku „Jarmilka“, kterou záhy předčítal i svým kamarádům, netušil, že je to skutečně zlomový text jeho dosavadní tvorby. Hrabalův přítel Karel Marysko ji dal přečíst básníku Jiřimu Kolářovi. Oba byli tímto textem nadšeni a shodně konstatovali, že touto povídkou se otevírá nový pohled na svět (tehdejší) společnosti, plné drsné reality protkané falešnou ideologií...

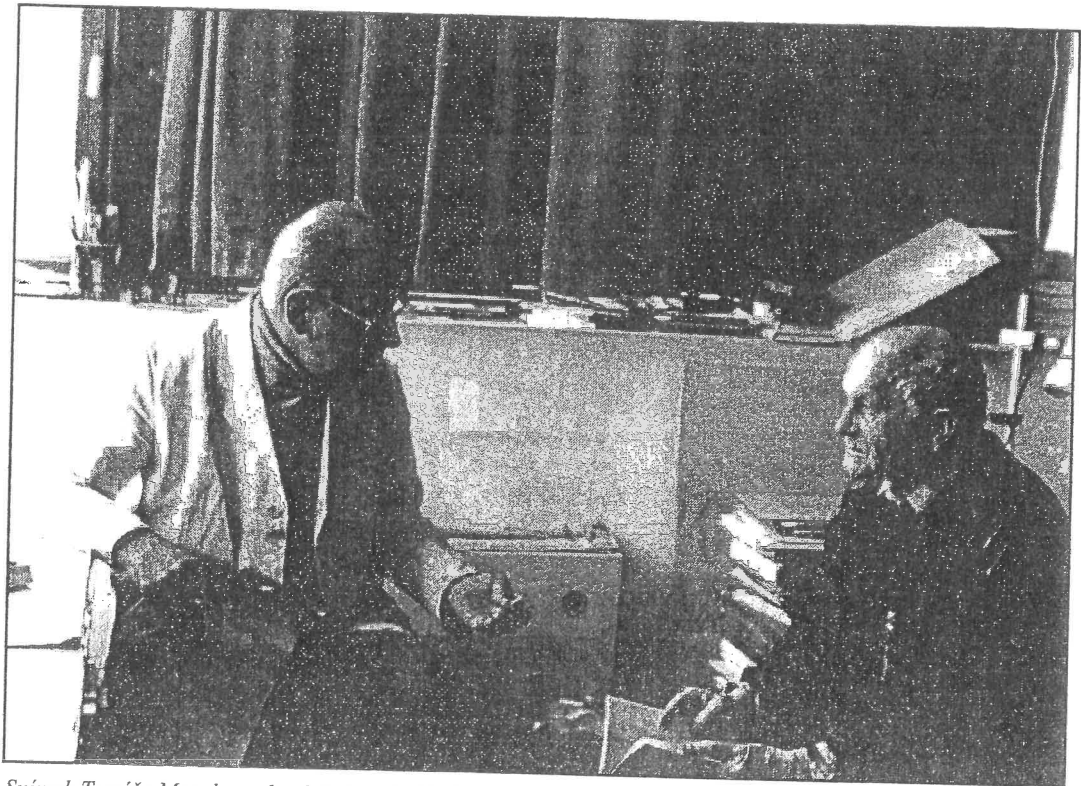
Od napsání „Jarmilky“ už Hrabal psal (tak, jak mu to Jiří Kolář předpověděl) prakticky jen prózu. V listopadu 1956 se

Jiří Kolář spojil s několika lidmi ve Spolku Československých bibliofilů a z vlastních zdrojů zaplatil vydání tří textů Bohumila Hrabala, které vyšly pod názvem „Hovory lidí“ jako separátní příloha k jejich časopisu v nákladu 250 výtisků. Tak vznikl vůbec první Hrabalův tištěný text.

I nadále se pak Jiří Kolář snažil na Hrabala upozornit, prosadit i za pomoci přítele v nakladatelství jeho talent... což se po dlouhých a složitých peripetech stalo

experimentální poezii, vytvářel základní kolážové metody, jejich variace a kombinace a vystavoval doma a často i v zahraničí. Od roku 1970 se opět v ČSSR neuskutečnila žádná jeho výstava a nevyšla jediná kniha.

V roce 1977 podepisuje Chartu 77. Ve dvaosmdesátém roce zamítly československé úřady jeho žádost o prodloužení pobytu ve Francii. V Praze je za nepřítomnosti odsouzen na rok vězení a ke ztrátě

Snímek Tomáše Mazala zachytil Bohumila Hrabala s Jiřím Kolářem v jeho ateliéru v Paříži 8. června 1995.

až v roce 1963 vydáním knihy „Perličky na dně“. Přátelství spisovatele Bohumila Hrabala a básníka - výtvarníka Jiřího Koláře, obou narozených ve stejném roce, trvalo nepřetržitě i navzdory Kolářově emigraci až do Hrabalovy smrti.

Jiří Kolář se narodil 24. září 1914 v Protivíně. V rozmezí let 1929 až 1942 žil s rodinou v Kladně, po absolvování měšťanské školy se vyučil truhlářem, prodělal léta nezaměstnanosti, vystřídal řadu dělnických zaměstnání. Od roku 1934 pod vlivem poetismu a surrealismu píše básně a dělá první koláže. V roce 1941 vychází jeho první básnická sbírka „Křestný list“. V roce 1942 zakládá s přáteli „Skupinu 42“. V roce 1950 ho propustili ze zaměstnání, tehdy pracoval jako redaktor, ve třiapadesátém byl za strojopisnou sbírku „Prometheova játra“ devět měsíců ve vězetřovací vazbě. Od roku 1949 až do roku 1956 nepublikoval. O to více se věnoval

majetku. V červnu 1990 se uskutečnila první Kolářova cesta po deseti letech do Prahy. V devadesátém prvním dostal Cenu Jaroslava Seiferta za sbírku „Prometheova játra“. Od roku 1998 žije natrvalo v Praze. Dodnes. **Tomáš Mazal**

Zpravodaj Klubu čtenářů Bohumila Hrabala Nymburský pábitel č. 12 - 10. ledna 2002. Registrace: MK ČR E 10887. Vydavatel: Městská knihovna, Palackého 1749, 288 02 Nymburk, tel. 0325/512723. Šéfredaktor: Jan Řehounek, tel. 0603/238523, Všechlapská 1666/6, 288 02 Nymburk. Grafické zpracování: Vladimír Kvíz, Ječná 26, Nymburk. Tisk: Tiskárna Jiří Blecha, Potoční ul. 1847, Nymburk. Pro členy Klubu čtenářů Bohumila Hrabala zdarma, volně prodejné výtisky 10 Kč. Náklad 150 ks.